Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	A. Damen	**Datum**	9 september 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	9606600
E-mail	anne.damen@utrecht.nl	**Onderwerp**	vervolg doordecentralisatie Beschermd Wonen en voortgang overgang naar Wlz
Bijlage(n)	-	**Beleidsveld**	Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren we u over het vervolg van de doordecentralisatie Beschermd Wonen. Tevens informeren wij u in deze brief over de voortgang van de overgang van inwoners die gebruik maakten van Beschermd Wonen Wmo naar GGZ Wonen Wlz per 2021, zoals toegezegd (20/T463).

Op 1 april 2022 heeft staatsecretaris Van Ooijen in een brief aan de Tweede Kamer laten weten dat hij nog eens goed naar een aantal aandachtspunten wilde kijken ten aanzien van de doordecentralisatie. De invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend objectief verdeelmodel werd daarmee uitgesteld. Het woonplaatsbeginsel zegt dat iedere gemeente inhoudelijk en financieel verantwoordelijk is voor de eigen inwoners. Voor de verdeling van de bijbehorende middelen is een objectief verdeelmodel[1] opgesteld.
Op 26 april 2022 hebben wij u in de raadsbrief Ontwikkelingen doordecentralisatie Beschermd Wonen geïnformeerd over het uitstel van de invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend objectief verdeelmodel.

Vervolg doordecentralisatie Beschermd Wonen
Beschermd Wonen is er voor mensen die door psychische en/of psycho-sociale problematiek niet zelfstandig kunnen wonen. Via de Wet Maatschappelijke Ontwikkeling (Wmo) ontvangen zij hulp en kunnen zij thuis of in een instelling met 24/7 beschikbare hulp wonen. Ook kunnen mensen toewerken naar volledig zelfstandig wonen. De vorm van beschermd wonen wordt bepaald door de zorgbehoefte.
Het Rijk wil gemeenten nog beter in staat stellen om passende ondersteuning dichter bij de mensen te organiseren. Met de doordecentralisatie gaan niet alleen centrumgemeenten maar àlle gemeenten zich volledig inzetten voor inwoners die Beschermd Wonen nodig hebben. Het advies van de commissie Dannenberg uit 2015 is hierbij leidend. Door in de eigen omgeving te kunnen werken aan

[1] Objectief verdeelmodel Beschermd Thuis | VNG

hun herstel, worden de mogelijkheden om mee te doen voor onze inwoners vergroot. Als U16 gemeenten voelen we ons gezamenlijk verantwoordelijk, en hebben we de Regionale Koers[2] vastgesteld op basis waarvan we met elkaar afspraken maken over de inhoudelijke en financiële samenwerking in het Regioplan.

Op 30 juni 2022 is tijdens een bestuurlijk overleg tussen staatssecretaris Van Ooijen (VWS) en de VNG[3] besproken dat de doordecentralisatie een onmisbare stap is in de beweging naar het zo dichtbij de eigen omgeving mogelijk organiseren van ondersteuning en begeleiding. Per 1 januari 2024 wordt het woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend objectief verdeelmodel ingevoerd. Daarbij wordt wettelijk verplicht dat gemeenten samenwerken bij de inkoop en bekostiging van Beschermd Wonen. De vormen van Beschermd Wonen waarop samen moet worden ingekocht wordt niet in de wet vastgelegd. Ook de wijze van bekostiging en in welk regionaal verband gemeenten samenwerken, is aan de gemeenten zelf. Er komt de wettelijke mogelijkheid voor de staatssecretaris om bij een gemeente of samenwerkende gemeenten in te grijpen als de beschikbaarheid van Beschermd Wonen voor inwoners onvoldoende is.

Met deze richtlijnen gaan we door met onze gezamenlijke inzet en realiseren ons dat daarvoor een krachtige samenwerking in de U16 nodig is. De waarborgen zoals voorgesteld helpen ons om de samenwerking verder vorm te geven. We staan met elkaar voor een grote opgave. Om de stap van wonen in een instelling naar zelfstandig wonen met begeleiding voor onze inwoners mogelijk te maken is een transformatie nodig. We werken aan een verandering die veel impact heeft op Utrecht en onze rol als gastheergemeente. De transformatie heeft ook grote gevolgen voor de regio en de manier waarop we samenwerken met onze partners. Tegelijk is er ook nog veel onzeker omdat veel details over de waarborgen die wettelijk worden vastgelegd nog onbekend zijn. Dat maakt dat we steeds scherp zijn op of de stappen die we zetten met elkaar niet onomkeerbaar zijn.
Er gaat een verschuiving plaatsvinden van inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid van Utrecht naar de regio. Nu ontvangen wij als centrumgemeente het gehele budget voor Beschermd Wonen, In de toekomst zullen de regiogemeentes dit budget zelf ontvangen vanuit het rijk. Dat betekent dat we met de regio in gesprek moeten over hoe de opbouw van uitvoeringskosten in de regio zich verhoudt tot een afbouw van uitvoeringskosten in Utrecht, waaronder ook de afhandeling van financiële tekorten en overschotten. Daarnaast moeten we afspraken maken over het aanbod van continuïteit van zorg aan onze inwoners en spreiding van het zorgaanbod in de U16. Maar ook hoe we in een krappe woningmarkt toch meer woningen voor deze doelgroep realiseren.
We verkennen alle mogelijke scenario's met betrekking tot de vormen van Beschermd Wonen waarop samen wordt ingekocht en in welk regionaal verband en werken deze uit. Daarbij houden we regie door scherp te zijn op kansen en risico's, en hoe we die kunnen beheersen. We verwachten dat we u in het eerste kwartaal van 2023 kunnen informeren over de uitkomsten van deze verkenning.

Update gevolgen openstelling Wlz GGZ[4]
Periodiek informeren wij u over de voortgang van de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (hierna Wlz) voor mensen met ernstig psychische aandoeningen per 2021. Door deze openstelling zijn er 500 inwoners die gebruik maakten van Beschermd Wonen in de Wmo overgegaan naar de Wlz in

[2] Maatschappelijke opvang en beschermd wonen in de U16 | Gemeente Utrecht - Zorgprofessionals
[3] Doordecentralisatie beschermd wonen gaat door per 2024 | VNG
[4] De Wet Langdurige Zorg (Wlz) is per 1 januari 2021 opengesteld voor mensen met levenslange en levensbrede ernstige psychische aandoeningen. Dat heeft ertoe geleid dat een aanzienlijk deel van de populatie van Beschermd Wonen Wmo (ongeveer 500 mensen in Beschermd Wonen) naar de Wlz is gegaan. Deze verschuiving is gepaard gegaan met een structurele financiële uitname van de integratie-uitkering Beschermd Wonen naar de Wlz per 2021 op basis van 'geld volgt client'.

2021. Om de overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen voor de inwoners hebben wij ons samen met de andere betrokken partijen ingespannen voor een warme overdracht. Daarvoor hebben wij nauw samengewerkt met clientondersteuners, indicatiesteller het CIZ, zorgaanbieders, het zorgkantoor als uitvoerder van de Wlz en het ministerie VWS als stelselverantwoordelijke. Tot nu toe krijgen we hier positieve signalen over terug. Om dit proces ook in de toekomst goed te laten verlopen zetten wij de nauwe samenwerking met de betrokken partijen voort om te monitoren.

Landelijk is de afspraak gemaakt dat met de verschuiving van de populatie vanuit de Wmo naar de Wlz ook budget vanuit de Wmo voor deze populatie mee zou verschuiven naar de Wlz. Er is 28,4 miljoen euro uit het Utrechtse budget Wmo genomen en naar de Wlz verschoven. Dit bedrag staat in verhouding tot het aandeel inwoners dat over is gegaan naar de Wlz en heeft dus geen nadelige financiële gevolgen gehad. De inwoners die zijn overgegaan doen immers niet langer een beroep op de Wmo.
In verhouding tot andere gemeenten zijn in Utrecht minder inwoners vanuit de Wmo naar de Wlz gegaan. In het objectief verdeelmodel wordt uitgegaan van een landelijk gemiddelde verdeling van de uitname Wlz, die relatief hoger is dan het aandeel in Utrecht. Hierdoor zien we vanaf de invoering van het objectief verdeelmodel per 2024 op U16 niveau een taakstelling die jaarlijks oploopt met € 400.000. Dit is verwerkt in de Voorjaarsnota 2022.

Vervolg
Zoals toegezegd (20/T167) sturen wij u dit najaar ons voorstel voor het Regioplan met daarin de kaders voor de 16 gemeenten om in 2023 en 2024 samen te blijven werken. Wij zullen u dan ook uitnodigen voor een technische bijeenkomst waarin we de financiële kaders en afspraken die in het Regioplan staan, toelichten.

We vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,